

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain 5 §:n muuttamisesta**

**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan kuntien kulttuuritoiminnasta annettua lakia muutettavaksi siten, että lain perusteella valtionosuuteen oikeuttavan uuden henkilöstön enimmäismäärä vahvistetaan valtion tulo- ja menoarviossa.

Esitys liittyy vuoden 1982 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Muutos on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1982 alusta.

**PERUSTELUT**

**1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset**

Kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain (1045/80) 4 §:n mukaan kunnan palveluksessa voi olla kulttuuritoimen tehtävien hoitamista varten yksi tai useampi viranhaltija. Virka voidaan perustaa päävirkana, sivuvirkana tai yhdistää muuhun virkaan. Virka voi myös olla kahden tai useamman kunnan yhteinen.

Lain 5 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla kunnalle suoritetaan valtionosuutta kulttuuritoimen viroista aiheutuviin, laissa tarkemmin määriteltyihin kustannuksiin. Valtionosuutta voidaan suorittaa kulttuuritoimenjohtajan, kulttuurisihteerin, kulttuuriohjaajan ja taideohjaajan tai muuhun 4 §:ssä tarkoitettuun virkaan kuuluvista kulttuuritoimen tehtävistä aiheutuviin kustannuksiin. Valtionosuutta suoritetaan vain niiden kulttuuritoimen viranhaltijoiden palkkaukseen, jotka täyttävät kuntien kulttuuritoiminnasta annetun asetuksen (53/81) 2 §:ssä säädetyt kelpoisuusehdot. Lain 12 §:n 2 momentin mukaan suoritetaan valtionosuutta kulttuuritoimen virkojen aiheuttamiin kustannuksiin ensimmäisen kerran vasta vuodelta 1982.

Kulttuuritoimen virkojen perustaminen jää kuntien itsensä päätettäväksi, sillä laki ei velvoita kuntia perustamaan tällaisia virkoja. Valtionosuuteen oikeuttavien virkojen lukumäärää on lain 5 §:n 2 momentin säännöksellä rajoit-

tettu siten, että kunnalle ei myönnetä valtionosuutta useamman kuin yhden kulttuuritoimen viranhaltijan palkkaamiseen alkavaa 25 000 asukasta kohden. Lisäksi valtionosuuteen oikeuttavien virkojen enimmäismäärä kunnassa on rajoitettu viiteen. Poikkeuksen muodostavat kaksikieliset kunnat, joissa on lisäksi mahdollista saada valtionosuutta yhden vähemmistökielisen viranhaltijan palkkaamiseen, mikäli kielellisen vähemmistön määrä kunnassa ylittää 3 000 asukasta.

Laissa säädettyjen virkojen lukumäärää koskevien rajoitusten lisäksi opetusministeriö on 25 päivänä helmikuuta 1981 antamassaan päätöksessä suositellut päävirkojen perustamista lähinnä sellaisiin kuntiin, joiden asukasluku ylittää 4 000 henkeä. Tätä pienemmissä kunnissa suositellaan perustettavaksi sivuvirkoja tai sellaisia yhdistettyjä virkoja, joissa kulttuurisihteerin tai kulttuuriohjaajan tehtävät muodostavat osan viran hoitoon käytetystä työajasta.

Edellä selostetuilla säännöksillä ja määräyksillä on kulttuuritoimen valtionosuuteen oikeuttavien virkojen perustamiselle asetettu lukumääräisiä rajoituksia. Lain perusteella maamme kaupunkeihin voidaan perustaa noin 140 päävirkaa ja muihin kuntiin, opetusministeriön antamat väestöpohjaa koskevat suositukset huomioonottaen, noin 180 päävirkaa. Tämän lisäksi käyttänevät erityisesti pienemmät kunnat hyväkseen lain tarjoamaa mahdollisuutta kult-

tuuritoimen sivu-, yhdistelmä- ja yhteisten virkojen perustamiseen. Tällaisia virkoja perustetaan jonkin verran yli 200.

Perustettavien valtionosuuteen oikeuttavien kulttuuritoimen virkojen kokonaismäärä kunnissa on näin ollen jo tällä hetkellä rajoitettu lain säännöksin, minkä lisäksi valtionosuusviranomaisena toimiva opetusministeriö voi kunnille annettavien määräyksin vaikuttaa virkojen perustamista koskeviin päätöksiin. Nykyisten säännösten ja määräysten avulla ei kuitenkaan voida säädellä kulttuuritoimen henkilöstön palkkaamisesta johtuvaa valtionosuusmenojen vuotuista kasvua eikä turvata valtiontalouden kulloisenkin tilanteen huomioon ottamista jo valtion tulo- ja menoarviota laadittaessa. Tämän vuoksi hallitus ehdottaa, että kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain 5 §:ään lisätään uusi 3 momentti, jonka mukaan valtionosuutta uuden henkilöstön palkkaamisesta aiheutuviin kustannuksiin myönnettäisiin vain valtion tulo- ja menoarvion rajoissa, milloin siinä on vahvistettu uuden henkilöstön palkkaamiselle enimmäismäärät.

## 2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Hallituksen esityksessä valtion tulo- ja menoarvioksi vuodelle 1982 ehdotetaan, että valtionosuuden piiriin voidaan vuonna 1982 hyväksyä enintään 60 uutta kulttuuritoimen virkaa. Valtiolle tästä aiheutuvat kustannukset vuonna 1982 on arvioitu 1 500 000 markaksi.

Kulttuuritoimen valtionosuusvirkojen kunnille vuonna 1982 aiheuttamat kustannukset voidaan vastaavasti arvioida noin 1 200 000 markaksi. Keskimääräiseksi valtionosuusprosentiksi on tällöin arvioitu 55 %.

## 3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan saatettavaksi voimaan 1 päivästä tammikuuta 1982.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

## Laki

### kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään kuntien kulttuuritoiminnasta 30 päivänä joulukuuta 1980 annetun lain (1045/80) 5 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

#### 5 §

Milloin uuden henkilöstön palkkaamiseen on valtion tulo- ja menoarviossa vahvistettu enimmäismäärä, valtionosuutta tästä henkilöstöstä

aiheutuviin kustannuksiin suoritetaan vain enimmäismäärän rajoissa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1982.

Helsingissä 9 päivänä lokakuuta 1981

Tasavallan Presidentin estyneenä ollessa

Pääministeri

MAUNO KOIVISTO

Ministeri Kalevi Kivistö

## Laki

### kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään kuntien kulttuuritoiminnasta 30 päivänä joulukuuta 1980 annetun lain (1045/80) 5 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

#### Voimassa oleva laki

##### 5 §

Kunnalle suoritetaan kultakin kalenterivuodelta valtionosuutta:

1) kulttuuritoimenjohtajan, kulttuurisihteerin, kulttuuriohjaajan tai taideohjaajan virasta tai muuhun 4 §:ssä tarkoitettuun virkaan kuuluvista kulttuuritoimen tehtävistä aiheutuviin kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain (35/73) 5 §:n 4 kohdassa tarkoitettuihin kustannuksiin; ja

2) paikallisen kulttuuritoiminnan järjestämisestä ja tukemisesta aiheutuviin kustannuksiin.

Valtionosuutta ei suoriteta useamman kuin yhden 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun viranhaltijan palkkaukseen kutakin alkavaa 25 000:ta kunnan edellisenä vuonna henkikirjoitettua asukasta kohden eikä yhteensä useamman kuin viiden viranhaltijan palkkaukseen kuitenkin niin, että kaksikielisissä kunnissa valtionosuutta suoritetaan lisäksi yhden vähemmistökielisen viranhaltijan palkkaukseen, mikäli edellisenä vuonna henkikirjoitettujen vähemmistökielisten asukkaiden määrä kunnassa ylittää 3 000.

Kunnan kulttuuritoiminnasta aiheutuvista, 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista kustannuksista voidaan valtionosuuden määräytymisen perusteena ottaa huomioon enintään valtioneuvoston vuosittain tulo- ja menoarvion rajoissa vahvistama markkamäärä kutakin kunnassa edellisenä vuonna henkikirjoitettua asu-

#### Ehdotus

##### 5 §

Kunnalle suoritetaan kultakin kalenterivuodelta valtionosuutta:

1) kulttuuritoimenjohtajan, kulttuurisihteerin, kulttuuriohjaajan tai taideohjaajan virasta tai muuhun 4 §:ssä tarkoitettuun virkaan kuuluvista kulttuuritoimen tehtävistä aiheutuviin kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain (35/73) 5 §:n 4 kohdassa tarkoitettuihin kustannuksiin; ja

2) paikallisen kulttuuritoiminnan järjestämisestä ja tukemisesta aiheutuviin kustannuksiin.

Valtionosuutta ei suoriteta useamman kuin yhden 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun viranhaltijan palkkaukseen kutakin alkavaa 25 000:ta kunnan edellisenä vuonna henkikirjoitettua asukasta kohden eikä yhteensä useamman kuin viiden viranhaltijan palkkaukseen kuitenkin niin, että kaksikielisissä kunnissa valtionosuutta suoritetaan lisäksi yhden vähemmistökielisen viranhaltijan palkkaukseen, mikäli edellisenä vuonna henkikirjoitettujen vähemmistökielisten asukkaiden määrä kunnassa ylittää 3 000.

*Milloin uuden henkilöstön palikkaamiseen on valtion tulo- ja menoarviossa vahvistettu enimmäismäärä, valtionosuutta tästä henkilöstöstä aiheutuviin kustannuksiin suoritetaan vain enimmäismäärän rajoissa.*

Kunnan kulttuuritoiminnasta aiheutuvista, 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista kustannuksista voidaan valtionosuuden määräytymisen perusteena ottaa huomioon enintään valtioneuvoston vuosittain tulo- ja menoarvion rajoissa vahvistama markkamäärä kutakin kunnassa edellisenä vuonna henkikirjoitettua asu-

***Voimassa oleva laki***

kasta kohden. Ennen kuin valtioneuvosto päättää tässä momentissa tarkoitetusta markkamäärästä, sen on hankittava asiasta taiteen keskus-toimikunnan lausunto.

***Ehdotus***

kasta kohden. Ennen kuin valtioneuvosto päättää tässä momentissa tarkoitetusta markkamäärästä, sen on hankittava asiasta taiteen keskus-toimikunnan lausunto.

---

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1982.*

---